

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
İlahiyat Fakültesi Kelam Anabilim Dalının düzenlemiş olduğu
XVII. Kelam Anabilim Dalları Koordinasyon Toplantısı
&
Gnostik Akımlar ve Okültizm Sempozyumu

Sempozyum Onursal Başkanı
Prof. Dr. Cemil ÇELİK

Sempozyum Başkanı
Prof. Dr. Saffet SANCAKLI

Editörler
Doç. Dr. Hulusi ARSLAN
Yrd. Doç. Dr. Mustafa BOZKURT

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Saffet SANCAKLI
Doç. Dr. Hulusi ARSLAN
Doç. Dr. A.Faruk SİNANOĞLU
Doç. Dr. Abdullah ÇOLAK
Doç. Dr. Mehmet KUBAT

Yrd. Doç. Dr. Mustafa BOZKURT
Yrd. Doç. Dr. İbrahim KAPLAN
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILDIRIM
Öğr. Gör. Mustafa BULUT
Arş.Grv. İrem CEYHAN

Bilim Kurulu

Prof. Dr. M. Saim YEPREM
Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ
Prof. Dr. Ş. Ali DÜZGÜN
Prof. Dr. İlhami GÜLER
Prof. Dr. Cafer KARADAŞ
Prof. Dr. Temel YEŞİLYURT

Prof. Dr. Hüseyin AYDIN
Doç. Dr. Hulusi ARSLAN
Doç. Dr. Mehmet KUBAT
Yrd. Doç. Dr. Mustafa BOZKURT
Yrd. Doç. Dr. İbrahim KAPLAN

Cd den Metne Aktarma ve Son Okuma
Arş. Grv. İrem CEYHAN

Dizgi -Mizanpaj
Yrd. Doç. Dr. Mustafa BOZKURT

Kapak-Tasarım
Lütfü Karaağaç

Kasım 2012

ISBN:978-975-8573-11-0

Baskı: İnönü Üniversitesi Matbaası

İ.Ü. İlahiyat Fakültesi Kelam Anabilim Dalının düzenlemiş olduğu bu sempozyumun bildirilerinin, müzakerelerinin ve sempozyum esnasında yapılan genel müzakereler kapsamında ileri sürülen görüşlerin sorumluluğu tebliğ ve müzakerecilerindir. Sempozyum kitapçığında yayınlanan görüşler İnönü Üniversitesi'ni ve İ.Ü. İlahiyat Fakültesi'ni temsil etmez. Tebliğ ve müzakereler, kaynak gösterilmek şartıyla sadece iktibas ve atıf şeklinde kullanılabilir.

2012- MALATYA

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Bölümlerindeki Kelam Dersleri

Yrd.Doç.Dr. İbrahim KAPLAN*

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde Kelam dersi V. Yarıyılıda okutulan zorunlu derslerden biridir. Bilindiği gibi, bütün İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde YÖK'ün belirlemiş olduğu paket program okutulmaktadır. Bu programda 3,4,5,6,7 ve 8. Yarıyıllarda toplam 7 tane de seçmeli ders yer almaktadır.

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde yer alan Kelam dersinin içeriği şu şekilde belirlenmiştir: İslam İnanç öğretisini konu edinen Kelam İlminin doğuşu ve özgünlüğü. Kelam ekolleri ve doğuş nedenleri: Bilginin imkânı, kaynakları ve çeşitleri. Varlık teorisi. Allah'ın varlığının ve birliğinin temelleri. Peygamberlik kavramı, peygamberliğe ilişkin sorunlar. Ahiret hayatı, kaza ve kader, ecel ve ömür. Düalizm sorunu, ahlak, dua ve tövbe.

Bu içeriğe uygun olarak dersin öğrenme çıktılarını şu şekilde belirlemek mümkündür:

- Kelam'ın tanımı, konusu ve gayesini tanımlar.
- Kelam'ın doğuşuna etki eden iç ve dış faktörleri yorumlar.
- Kelam'ın diğer İslami ilimlerle ilgisini analiz eder.
- Kelam ekollerini tarihi süreçleri içerisindeki konumlarını karşılaştırır.
- . Kelam'ın geçirdiği temel dönemleri tanıır ve karşılaştırır.
- . Kelamcılar ve eserlerini tanıır ve karşılaştırır.

Yine bizim programımızda VII. Yarıyılıda "Günümüz Kelam Problemleri" adıyla seçmeli bir ders yer almaktadır. Söz konusu dersin içeriği ise şu şekildedir: Din-bilim, din, demokrasi ve laiklik. Metodoloji sorunu. Reenkarnasyon, satanizm, cin ve şeytan, falcılık, medyumluk, ateizm, dini çoğulculuk, dinler arası diyalog, yeni selefiye ve köktencilik (fundamentalizm). Şiddet, te-

---

* İnönü Üniversitesi Eğitim Fak.Öğretim Üyesi

rör ve din, küreselleşme ve din. Gelenek, çağdaşlık ve İslam. Yenileşme, reform ve İslam.

Kelamla ilgili derslerin içeriği hakkındaki bu kısa bilgilendirmeden sonra, kısaca İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerindeki Kelam öğretimiyle ilgili sorunlar üzerinde duracak, daha sonra da bu husustaki önerilerimi dile getireceğim.

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümleriyle ilgili olarak alan derslerinin yetersiz olduğu yönünde genel bir kabul söz konusudur. Bu anlamda hem ders saati hem de içerik açısından Kelam derslerinin de yetersiz olduğu dile getirilmektedir. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde alan yetersizliği konusunda ileri sürülen iddiaların İlahiyat programlarına kıyasla ortaya çıkan değerlendirmeler olduğunu söyleyebiliriz. Şöyle ki, ilahiyat programının İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde de uygulanması gerektiği gibi bir algı oluşmuştur. Genelde alan yetersizliği öne sürülürken Eğitim Fakülteleri bünyesinde yer alan bu bölümün İlköğretim okullarında görev yapacak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni yetiştirdiği göz ardı edilmektedir. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde yer alan ders programları, İlköğretim 4,5,6,7 ve 8. Sınıflarda okutulan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin amaç, öğrenme hedefleri ve ders içerikleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Dolayısıyla eğer alan konusunda bir yetersizlikten bahsedilecekse öncelikle bu hususun göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Kelam dersiyle alakalı olarak eksik görülen hususlar seçmeli derslerle telafi edilme imkanına sahiptir. Kaldı ki, bu konudaki yetersizliği ders saatine indirgemek de yanlışır diye düşünüyorum. Esas sorun bu bölümlerde Kelam dersini kimin, nasıl verdiği olmalıdır. Bildiğim kadarıyla bazı İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde Kelam alanında uzmanlaşmış öğretim elemanı bulunmaktadır. Ama bunu bütün İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümleri için söylemek imkansız. Dolayısıyla Kelam özelinde konuşacak olursak, öğretim elemanı yetersizliği önemli bir sorun olarak durmaktadır.

Buna ilave olarak, bu bölümlerde okutulacak Kelam ders kitabına ihtiyaç vardır. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde

okutulacak ders kitaplarının, ders içerikleri ve dersin hedefleri göz önünde bulundurularak hazırlanması gerekmektedir.

Burada benim asıl üzerinde durmak istediğim konu, bu programlarda mutlaka yer alması gereken bir ders hakkında olacaktır. Bu dersin adı "İnanç Esasları Özel Öğretim Yöntemleri"dir. Bu programda biri VI. Yarıyılıda ve MB kodlu "Özel Öğretim Yöntemleri I" ve VII. Yarıyılıda yer alan A Kodlu "Özel Öğretim Yöntemleri II" dersi yer almaktadır. Ben 2'si teorik 2'si de uygulama olan bu dersin iki farklı ders olarak verilmesinin amaca daha uygun olacağını düşünüyorum. Yani "Özel Öğretim Yöntemleri II" dersinin "İnanç Esasları Özel Öğretim Yöntemleri" ve "İbadet Esasları Özel Öğretim Yöntemleri" şeklinde bölünmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Zaten programda VI. Yarıyılıda "Ahlak ve Değerler Eğitimi" adıyla bir ders yer almaktadır. Bu bölünmeyle İnanç, İbadet ve Ahlak esaslarının öğretim yöntemleri müstakil olarak ele alınmış olacaktır.

Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ: Evet İbrahim beye bende teşekkür ediyorum tam vaktinde bitirdi. Şimdi Sayın Dekanımız da Çağfer KARADAŞ, Çağfer bey biliyorsunuz Bolu İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dekanıdır. Duymayan hocalarımızda duymuş olsunlar. Evet buyurun...